

ÎNCHEIERE

8 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul:

Tatiana Vieru

judecătorii:

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Igor (Rusu) Lupu, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Agenția „Moldsilva” împotriva lui Igor (Rusu) Lupu cu privire la încasarea datoriei conform contractului de arendă și a dobânzii de întârziere și,

la acțiunea reconvențională depusă de către Igor (Rusu) Lupu împotriva Agenției „Moldsilva” privind constatarea nulității contractului de arendă,

împotriva deciziei din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Igor Lupu și s-a menținut hotărârea din 3 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 29 iulie 2015, Agenția „Moldsilva” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor (Rusu) Lupu cu privire la rezilierea contractului de arendă a terenurilor din fondul forestier în scop de recreere, încasarea datoriei conform contractului de arendă și a dobânzii de întârziere.

Pe parcursul examinării cauzei în fond, reclamanta Agenția „Moldsilva” a depus o cerere de concretizare a acțiunii, în motivarea căreia a invocat că la 30 decembrie 2008 a încheiat cu pârâțul Igor (Rusu) Lupu contractul de arendă a terenurilor din fondul forestier în scop de recreere nr. 302, în urma căruia Agenția i-a transmis ultimului în arendă, în scop de recreere terenul forestier cu suprafața de xxxxx situat în cadrul xxxxx, iar pârâțul în temeiul pct. 3 al respectivului contract și-a asumat obligația să achite anual plata pentru arendă în sumă totală de 24 150 de lei.

În continuare, Agenția „Moldsilva” a susținut că conform contractului, pârâțul urma să transfere plata pentru arendă nu mai târziu de 1 martie pentru anul viitor.

Agenția „Moldsilva” a subliniat că pârâțul Igor (Rusu) Lupu nu și-a onorat cu diligență obligațiile contractuale și nu a achitat plata pentru utilizarea terenurilor sus-indicate, acumulând o datorie în sumă totală de 144 297 de lei, dintre care suma de 23 547 de lei cu titlu de datorie pentru anul 2010, respectiv a câte 24 150 de lei pentru anii

2011 – 2015, motiv pentru care la 27 martie 2015, a expediat în adresa pârâtului somația nr. 01-07/440, solicitând achitarea benevolă a datoriei, însă nu a primit răspuns.

În opinia acesteia, pentru întârzierea executării obligației, pârâtului urmează a-i fi calculată și dobânda de întârziere.

De asemenea, Agenția „Moldsilva” a precizat că multiplele solicitări adresate pârâtului de a restitui în mod extrajudiciar sumele menționate nu s-au soldat cu succes, motiv pentru care reclamanta a depus în instanța de judecată prezenta acțiune, solicitând în urma concretizării acțiunii încasarea din contul pârâtului Igor (Rusu) Lupu în beneficiul său a datoriei pentru arenda terenurilor din fondul forestier în scop de recreere, pentru perioada anilor 2010 – 2012, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată suportate pe marginea prezentului litigiu.

Pe parcursul examinării cauzei în fond, până la începerea dezbaterilor judiciare, Igor (Rusu) Lupu a depus în instanța de judecată o acțiune reconvențională împotriva Agenției „Moldsilva”, solicitând constatarea nulității contractului de arendă nr. 302 din 30 decembrie 2008, încheiat între Agenția „Moldsilva” și Igor (Rusu) Lupu.

Ulterior, în ședința instanței de judecată, reprezentantul lui Igor (Rusu) Lupu – avocatul Radu Cijîcenco, având împuternicirile de rigoare în acest sens, a depus o cerere scrisă și semnată din numele clientului său, prin care acesta a solicitat retragerea acțiunii reconvenționale în prezenta cauză (f.d.79), iar prin încheierea din 03 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost dispusă încetarea procedurii pe marginea cererii reconvenționale depusă de către Igor (Rusu) Lupu împotriva Agenției „Moldsilva” cu privire la constatarea nulității contractului de arendă nr. 302 din 30 decembrie 2008, încheiat între părțile din litigiu (f.d.85).

Prin hotărârea din 3 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de către Agenția „Moldsilva” a fost admisă, fiind dispusă încasarea din contul lui Igor (Rusu) Lupu în beneficiul Agenției „Moldsilva” a datoriei în suma de 71 847 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 35 445,90 de lei, precum și a cheltuielilor pentru executare în sumă de 3 029 de lei, iar în total suma de 110 321,90 de lei. S-a mai încasat din contul lui Igor (Rusu) Lupu în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 3 218,79 de lei.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a conchis că Agenția „Moldsilva” prin transmiterea către pârât a terenurilor forestiere sus-nominalizate și-a onorat cu diligență obligațiunile asumate, însă ultimul nu și-a onorat obligațiunile de plată a arendei, motiv pentru care a acumulat o datorie în baza contractului nr.302 din 30 decembrie 2008.

Totodată, instanța de fond a relevat că reieșind din faptul că la 29 octombrie 2012, între Agenția „Moldsilva” și Igor (Rusu) Lupu a fost semnat acordul de suspendare a contractului de arendă sus-indicat care a intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2013, instanța de judecată a dispus încasarea din contul ultimului în beneficiul primei a datoriei începând cu luna martie anul 2010 până în decembrie 2012 în sumă totală de 71847 de lei, reieșind din plata pentru arendă în sumă de 24 150 de lei anual.

În concluzie, prima instanță a concluzionat că la caz reieșind din prevederile contractuale și anume a pct.3 din contractele nominalizate, conform calculelor, pârâtul urmează să-i achite reclamantei cu titlu de dobândă de întârziere suma totală de 35445 lei 90 bani, calculată pentru perioada sus-vizată (f.d.98,102-104).

Prin decizia din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Igor Lupu și s-a menținut hotărârea din 3 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristicile speței și legea materială aplicabilă soluționării cauzei. De asemenea, în cadrul judecării cauzei, instanța de judecată a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptul la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea a Drepturilor Omului.

Pe cale de consecință, instanța de apel a conchis că concluzia primei instanțe despre necesitatea admiterii cererii de chemare în judecată este justă, ea având la bază cumulum dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 Cod de procedură civilă (f.d.122,123-129).

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei enunțate, la 31 mai 2018 Igor (Rusu) Lupu a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată depusă de către Agenția „Moldsilva” să fie respinsă ca fiind neîntemeiată și depusă tardiv.

În susținerea recursului s-a indicat că, la examinarea cauzei instanțele de judecată inferioare au interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei.

La fel s-a indicat că, la caz, actele judecătorești sunt ilegale și neîntemeiate și care urmează a fi casate, deoarece în speță cererea de chemare în judecată depusă de către Agenția „Moldsilva” a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție, or, prezenta acțiune a fost depusă în instanța de judecată de către Agenția „Moldsilva” la data de 29 iulie 2015 (f.d.2-3), adică peste termenul de 3 (trei) de ani de la apariția dreptului la acțiune, deoarece datoria solicitată în prezenta speță se solicită pentru anii 2010 – 2013, cu atât mai mult că la caz nu s-a solicitat repunerea în termenul de prescripție a acțiunii.

S-a mai indicat că în speță, plățile de arendă sunt succesive anuale, astfel termenul de prescripție pentru apărarea dreptului încălcat pentru intimata – reclamantă a început să curgă pentru anul 2010, la 1 ianuarie 2011 – data când recurentul urma să achite plata pentru arendă pentru anul 2010 și a expirat la data de 31 decembrie 2013; pentru anul 2011, termenul de prescripție a început să curgă de la 1 ianuarie 2012 și a expirat la data de 31 decembrie 2014; pentru anul 2012 termenul de prescripție a început să curgă de la 1 ianuarie 2013 și a expirat la data de 31 decembrie 2015.

Din raționamentul expus, se conchide că reclamanta putea să-și valorifice dreptul de încasare forțată a sumelor doar pentru anul 2012, pe când instanțele de judecată ierarhic inferioare greșit au admis sumele integral, pe întreaga perioadă solicitată de reclamantă, or, declanșarea unui proces peste 3 ani de la data nașterii dreptului la acțiune contravine principiului securității raporturilor juridice și o violare a art. 1 Protocolul nr. 1 Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (cauza Dacia SRL din 18.03.2008, cauza Străisteanu ș.a. din 07.04.2009). Curtea a considerat, că înrăutățirea unei situații juridice, care a devenit

irevocabilă datorită aplicării termenului de prescripție sau care ar trebui să devină irevocabilă dacă termenul de prescripție s-ar fi aplicat fără discriminare în favoarea statului, este incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice.

La caz, anume aceste circumstanțe impun admiterea recursului, casarea deciziei și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri sub aspectele sus – menționate.

În rezultat, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de admitere a acțiunii (f.d.132-134).

La 20 iunie 2018 în adresa intimă Agenția „Moldsilva” a fost expediată copia recursului declarat de Igor (Rusu) Lupu cu înștiințarea despre necesitatea depunerii a referinței (f.d.138), însă intimata nu și-a exercitat dreptul procedural și nu a depus referință în termenul stabilit de lege, motiv pentru care admisibilitatea recursului s-a dispus în lipsa acesteia.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 27 februarie 2018 (f.d.122), însă date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc, motiv pentru care instanța de recurs consideră că recursul declarat la data de 31 mai 2018 (f.d.132), este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Igor (Rusu) Lupu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau

alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Igor (Rusu) Lupu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Igor (Rusu) Lupu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu